Introductie Programma **NOVEX Rotterdamse haven**

NOVEX
Rotterdamse haven

1 Wat is **NOVEX Rotterdamse haven?**

De Rotterdamse haven speelt een belangrijke rol in onze economie en samenleving. De haven staat voor grote veranderingen. Fossiele energie en grondstoffen maken steeds meer plaats voor hernieuwbare en circulaire alternatieven. In de regio zijn woningen nodig en vragen bereikbaarheid, natuur en leefbaarheid aandacht. Binnen NOVEX Rotterdamse haven stemmen we deze ontwikkelingen zo goed mogelijk met elkaar af.

De ambitie is dat de Rotterdamse haven in 2050 het meest duurzame en toonaangevende haven- en industriecomplex ter wereld is, in een krachtige en toekomstbestendige metropoolregio en in goede balans met de leefomgeving.

Onderdeel van het landelijke NOVEX-programma

Nederland telt zestien NOVEX-gebieden. Dit zijn gebieden waar grote ruimtelijke opgaven bij elkaar komen en een gebiedsgerichte aanpak nodig is. De Rotterdamse haven is een van deze gebieden.

Gemeenschappelijke koers

De initiatiefnemers van NOVEX Rotterdamse haven (zie hoofdstuk 3) hebben op 7 december 2023 het Ontwikkelperspectief NOVEX-gebied Rotterdamse haven bestuurlijk vastgesteld. Daarin staat de gezamenlijke koers voor de ontwikkeling van haven en regio. De Uitvoeringsagenda uit 2025 beschrijft op welke onderdelen samenwerking de komende jaren nodig is om deze koers te realiseren. Met die samenwerking willen de betrokken partijen zorgvuldig omgaan met de ruimte, de uitvoering versnellen en samenhang aanbrengen in strategische ruimtelijke keuzes.

2 Waar gaat het over?

Binnen NOVEX Rotterdamse haven staan drie samenhangende opgaven centraal:

1 De transitie van de haven

De hoofdopgave voor dit NOVEX-gebied bestaat uit drie samenhangende transities:

- Van fossiele naar hernieuwbare energie.
- Van fossiele naar hernieuwbare grondstoffen.
- Meer recycling en gebruik van gerecyclede materialen, zodat bedrijven minder primaire grondstoffen nodig hebben.

Deze transities moeten zoveel mogelijk binnen de bestaande fysieke ruimte en milieuruimte plaatsvinden.

2 De krachtige metropoolregio

Een krachtige regio en een toekomstbestendige haven zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Voor de transitie zijn goed opgeleide werknemers, aantrekkelijke woonomgevingen, onderwijs en kennis, dienstverlening en ruimte voor nieuwe bedrijven nodig.

Ook woningbouw, voorzieningen en bereikbaarheid vragen aandacht. Meer jongeren moeten hun weg vinden naar een opleiding en baan in en rond de haven. Arbeidsmigranten blijven eveneens nodig. Passende huisvesting op goed bereikbare locaties is daarbij essentieel.

3 Balans met de leefomgeving

Een sterke haven kan niet zonder een aantrekkelijke, vitale en gezonde regio. Daarom gaat deze opgave over een goede woon- en leefomgeving én over het beperken van de gevolgen van industriële en logistieke activiteiten.

Het gaat onder meer om natuur, landschap en recreatie, een gezonde woon- en leefomgeving, minder overlast van geluid, een betere bodem- en waterkwaliteit en omgevingsveiligheid.

Gebiedskaart met de sleutelprojecten uit **de Uitvoeringsagenda**

Legenda

Transitie haven

- Klimaat neutrale en circulaire haven
- Elektrificatie haven
- Walstroom
- Low carbon waterstofmarkt
- Delta Rhine Corridor
- Warmte
- Bereikbaarheid logistieke hub goederenvervoer

Krachtige metropoolregio

- Impuls voor nieuwe woning-bouw en voorzieningen
- Verplaatsen emplacement IJselmonde en verbetering goederenvervoer per spoor
- Impuls voor bestaande woningvoorraad
- Woonruimte voor de arbeids-markt van de haven (niet op de kaart)
- Personenvervoer werknemers haven
- Verbetering infrastructuur weg en fiets
- Ontwikkeling onderwijs- en innovatiemilieus
- Maritieme industrie
- Regionale bedrijventerreinen

Balans leefomgeving

- Stikstof en Natura 2000 herstelmaatregelen
- Versterken landschappen met inzet op natuur- en waterkwaliteit en recreatieve waarden
- Programma Havengeluid en omgeving (HGO)
- Water- en bodemaanpak
- Waterveiligheid
- Kaders omgevingsveiligheid

Gebiedsuitwerkingen

1. Maasvlakte
2. Botlek - Europoort - Vondelingenplaat
3. Stadshavens
4. Voorne-Putten

GEBIEDSKAART UIT DE UITVOERINGSAGENDA VAN NOVEX ROTTERDAMSE HAVEN

Regionale Investeringsagenda

Als volgende stap in de realisatie van de ambities hebben Rijk en Regio een Regionale Investeringsagenda (RIA) 1.0 vastgesteld. De RIA geeft inzicht in de investeringen die nodig zijn voor de ontwikkeling van haven en regio. Het bundelt opgaven en projecten, en geeft een overzicht van relevante fondsen. De RIA bevat geen nieuwe financiële afspraken of verplichtingen tussen de partners. De RIA kan wel een basis vormen voor toekomstige financiële afspraken. Vanwege de urgentie van de opgave houden Rijk en regio de vaart in het uitwerkingstempo: er wordt meteen doorgewerkt aan gerichte impact voor haven en omgeving.

Verkenning Ruimtegebrek Rotterdamse haven en Impuls leefomgeving

Deze Verkenning richt zich op twee opgaven: het oplossen van het ruimtegebrek in de haven en het geven van een impuls aan de leefomgeving. De twee opgaven zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden.

Voor het ruimtegebrek worden drie mogelijke oplossingsrichtingen onderzocht:

- het ruimtegebruik in de bestaande haven intensiveren en optimaliseren;
- het potentieel op bestaande bedrijventerreinen in de regio benutten, de Rotterdamse haven beperkt landwaarts uitbreiden en bestaande regionale bedrijventerreinen beperkt uitbreiden;
- zeewaartse uitbreiding van de Rotterdamse haven.

De Impuls leefomgeving richt zich op de fysieke leefomgevingskwaliteit. Hiervoor worden twee oplossingsrichtingen onderzocht:

- verbetering van de woon- en leefomgeving;
- versterking van landschap en recreatie.

De Impuls leefomgeving komt bovenop eventuele maatregelen om nadelige gevolgen van een gekozen oplossing voor het ruimtegebrek te beperken of te compenseren. Het is de bedoeling dat begin 2028 voor beide opgaven een keuze kan worden gemaakt.

Samenhang met andere ontwikkelingen

In de regio spelen ook andere grote ruimtelijke opgaven en ontwikkelingen. Zo zijn er voor de langere termijn plannen voor veel nieuwe woningen, met gevolgen voor onder meer bereikbaarheid, voorzieningen en de beschikbare ruimte. Binnen NOVEX kijken Rijk en regio waar zulke ontwikkelingen de opgaven voor de haven en de regio raken.

3 Hoe werken **Rijk en regio** samen?

Binnen NOVEX overleggen de partners op ambtelijk, directie- en bestuurlijk niveau. Dat gebeurt in het Coördinatieoverleg (CO), Directeurenoverleg (DO), Bestuurlijk Overleg (BO) en Breed Bestuurlijk Overleg (BBO).

Wie werken samen?

De initiatiefnemers van NOVEX Rotterdamse haven zijn:

- Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat;
- Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties;
- Ministerie van Economische Zaken en Klimaat;
- Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur;
- Provincie Zuid-Holland;
- Gemeente Rotterdam;
- Havenbedrijf Rotterdam.

DCMR Milieudienst Rijnmond sluit aan als adviseur.

Bestuurlijk Overleg

In het Bestuurlijk Overleg (BO) stemmen de deelnemers bestuurlijke en procesmatige zaken af. Aan het BO nemen de initiatiefnemers en de DCMR deel. Formele besluiten worden niet binnen NOVEX genomen. Deze besluiten blijven de verantwoordelijkheid van elke partij en/of het bevoegde gezag, via de daarvoor geldende procedures.

Breed Bestuurlijk Overleg

In het Breed Bestuurlijk Overleg (BBO) vindt periodiek brede bestuurlijke afstemming plaats over de inhoud van de NOVEX-opgave.

Binnen NOVEX bereiden de betrokken partijen plannen voor, bespreken zij belangen en stemmen zij ontwikkelingen af. Het BBO en het BO nemen geen formele besluiten.

Formele besluiten worden genomen door de overheid die daarvoor bevoegd is: het Rijk, de provincie of een gemeente. Iedere overheid houdt haar eigen verantwoordelijkheden en bevoegdheden. Welke overheid besluit, hangt af van het onderwerp en de bijbehorende bevoegdheden.

De betrokken organisaties ontmoeten elkaar tijdens zes ambtelijke werkconferenties per jaar. Daar werken zij gezamenlijk verder aan de opgaven binnen NOVEX en aan de Verkenning. Ook is er iedere maand een online bijpraatmoment.

Aan het BBO nemen deel:

- Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat;
- Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties;
- Ministerie van Economische Zaken en Klimaat;
- Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur;
- Ministerie van Defensie;
- Provincie Zuid-Holland;
- Gemeente Rotterdam;
- Havenbedrijf Rotterdam;
- Gemeente Voorne aan Zee;
- Gemeente Nissewaard;
- Gemeente Albrandswaard;
- Gemeente Goeree-Overflakkee
- Gemeente Maassluis;
- Gemeente Vlaardingen;
- Gemeente Schiedam;
- Gemeente Dordrecht;
- Waterschap Hollandse Delta;
- Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond;
- GGD Rotterdam-Rijnmond;
- Deltalinqs;
- Natuur en Milieufederatie Zuid-Holland;
- Metropoolregio Rotterdam Den Haag;
- DCMR Milieudienst Rijnmond.

Meer weten over **NOVEX Rotterdamse haven**?

Wilt u weten hoe uw organisatie bij NOVEX Rotterdamse haven betrokken is? Neemt u dan contact op met het programma NOVEX Rotterdamse haven via novexrotterdamsehaven@minienw.nl.

Op www.novexrotterdamsehaven.nl vindt u informatie over het Ontwikkelperspectief, de Uitvoeringsagenda, de Regionale Investeringsagenda, de Verkenning ruimtegebrek haven en impuls leefomgeving en het laatste nieuws.

UITGAVE SEPTEMBER 2026

NOVEX
Rotterdamse haven